

Kialvó csillagok nyomán.

Neked panaszlom — nagyuram, Este:

a csendbe kuszált percek sóhaján
egy-két elejtett gyöngyszem álma közt,
csók-tarló egy-két szédült tánca közt
hányszor néztem futó csillag után.
Kevés hasznért hányszor harcoltam gyötörtén,
sok káromlásért hányszor hittem únt mesét.
Egy könnyért átkacagtam hányszor halk melódiákat
és júdás-csókba megbottló ajakkal
tagadni mertem hányszor csókot csókokért.

Én hittem neked — nagyuram, Este

a más-csillagos esték vártam, jöjjenek,
(fakón, szimplán — de mégis várni mertem)
mikor meaculpával átkodat ledobhatom:
a szeges övet — csókokkal kiverten.
Tudtam, hogy benned hinni bűnös ősi ritus,
tudtam, hogy tőled kérni kárhozat;
száz alkonyatba tüzdelt titkaid közt,
bolygó lidércből ébredt kincstelen tüzek közt
én vártam mégis tarka, furcsa harcokat.

És most bocsásd meg — nagyuram, Este

a hitemet hogy hinni mertem,
a panaszom hogy sirni mertem,
lehulló csillag után hogy futottam
s aki keresve járt, hogy mindenütt kerestem.
Sisyphus-vérem hogy későn futok kerülni,
hogy mertem kérni, félni, csókba megfeszülni,
sárkányölő harcon feléd kacagni.
Bocsáss meg mindent, — nagyuram, Este!
azután menjünk — mindegy, merre —
lehulló csillagok után szaladni.

Barbarits Lajos.

A népliga egyesületek prágai kongresszusa.

Folyó évi június hó 4—8-ika között zajlott le Prágában az „Union internationale des associations pour la société des nations“ hatodik kongresszusa. A szó szoros értelmében „lezajlott“, mert a szeretetreméltó cseh-szlovák házigazdák, temperamentumos jugoszláv, román és görög barátaikkal: gondoskodtak róla, hogy a világ minden részéből összesereglett népliga-egyesületek képviselői valóban mély benyomásokkal elteltten vigyék szét távoli hazájukba a megértésnek és békének Prágában keresett szellemét.

Mint azonban mindig, úgy ez alkalommal is beteljesedett az Irás szava: „a kereső megkapja, amit keres.“ — A kis entente küldöttei módot leltek arra, hogy a nemzeti kisebbségek szerződésileg biztosított jogaival szemben érzett ellenszenvüket és a szerződések értéktelenségét dokumentálhassák. S hogy a megragadott alkalmat saját stílusukban és izlésük szerint alaposan ki is tudták használni: ezt az a parázs botrány igazolja, melybe a kongresszus tárgyalásai belefűltek. Viszont, a nagy entente országaiban alakult népliga-egyesületek küldöttei újabb bizonyosságát szolgáltathatták annak a „szivélyes egyetértésnek“, mely a világháború győzteseinek egymáshoz való viszonyát jellemzi. Ahányan voltak: annyi külön utat jártak. S míg az angol mentalitásra valló Dickinson-féle javaslatok a kisebbségi kérdések megoldásának komoly akarásáról tettek tanúságot, a franciák nyíltan és hallgatagon keresték és meg is találták a módját annak, hogy az ellenzékieskedő kis entente-ot támogassák. De szóhoz juthattak az elnyomott kisebbségek is, s végül minden nemzetnek örökbékéről álmódó és abban hívő rajongói számos és nemesen szép határozattal gazdagíthatták az egyetemes világbéke propagandájának fegyvertárát.

Miután azonban a népliga-egyesületek egész rendszere egyedül a párisi békék teremtette népszövetség társadalmi alátámasztásának célját szolgálja: tevékenységének és kongresszusi határozatainak

egyéb, mint erkölcsi jelentősége nincs. Ez a jelentőség azonban éppen nem kicsinylendő, mert annak az egyetemes közhangulatnak a kialakítására, mely a népszövetség döntéseinek anyagi alapját és ezzel együtt súlyát is megadja: elsősorban a népliga-egyesületek a hivatottak. A prágai kongresszus ezen a téren csakugyan kétségtelen eredményeket tudott elérni, még pedig nem is azért, mert a kikiüldött kisebbségi bizottság javaslatait szótöbbséggel elfogadva a népszövetséget a nemzeti kisebbségek helyzetének újabb megvizsgálására hívta fel, hanem főleg azért, mert eltagadhatatlanul kifejezésre juttatta azt az általános meggyőződést, hogy a beteg Európa gyógyulásának egyik legfőbb akadálya a békekötések által szétszaggatott nemzeti egységek minoritássá vált részeinek brutális elnyomása. Ezt a meggyőződést pedig semmi sem erősíthette és semmi sem illusztrálhatta jobban, mint a kis entente képviselőinek Prágában tanúsított magaviselete. Amit ők visznek haza hirtelen nagyra nőtt országaikba kongresszusi emlékképpen, távolról sem mondható a szimpátia virágaiból font koszorúnak.

Nekünk magyaroknak ez az eredmény talán többet ér, mint az 55 szóval 40 ellen elfogadott Dickinson-féle javaslat. A javaslat és főleg Aeby svájci (Freiburg) és Ruysen bordeauxi tanárok hozzáfűzött indokolásai mindenestre mély benyomást keltenek mindenkiben. Hogy azonban a népszövetség főtanácsa, hova a javaslat megfontolás végett felterjesztetik, valóban megfontolja-e, avagy egyszerűen félreteszi-e azt s ha az előbbire is határozná magát, mi volna ennek a megfontolásnak tartalma, ereje, végrehajtathósága? Mind olyan kérdések, melyek sorsa és eldöntése felett, a maguk hatalmi körében, az érdekelt kis ententebelii államkormányokon fordul meg a dolog. Azt, hogy nagyon alázatosan engedelmesek lennének a nagy entente népszövetségi szervének pium desideriumaival szemben: alig lehet róluk feltételezni.